

جلسه چهارم

موضوع: اسلام سیاسی

مدرس: حجت‌الاسلام و المسلمین **محمد رضا فلاح شیروانی**

مقرر: سرکار خانم **زهرا حائری**

شذره ی دوم

محتوای کلی

در این بخش به تبیین سیاست کلی اسلام در تحقق مرام‌اش می‌پردازیم. بطور کلی سیاست به معنای تدبیرهای اجتماعی است و لذا اکیداً اسلام سیاسی است، چراکه اساساً اسلام همان تدبیرهای اجتماعی و نحوه‌ی زندگی فردی و اجتماعی انسان‌هاست. متعاقب شذره‌ی اول، محتوای کلی این شذره، از ادامه آیه ۱۰۳ سوره آل عمران "آیه وحدت" گرفته شده است؛

" و اعتصموا بحبل الله جميعا و لا تفرقوا و اذکروا نعمة الله علیکم اذ کنتم اعداء فالف بین قلوبکم فاصبحتم بنعمته اخوانا و کنتم علی شفا حفرة من النار فانقذکم منها کذلک یبیین الله لکم آیاته لعلکم تهتدون "

" و همگی به ریسمان خدا (قرآن و اسلام) و هرگونه وسیله ارتباط دیگر) چنگ زنید و پراکنده نشوید، و نعمت (بزرگ) خدا را بر خود بیاد آرید که چگونه دشمن یکدیگر بودید و او در میان دلهای شما الفت ایجاد کرد، و به برکت نعمت او برادر شدید، و شما بر لب حفره‌ای از آتش بودید، خدا شما را از آنجا برگرفت (و نجات داد) این چنین خداوند آیات خود را برای شما آشکار می‌سازد شاید هدایت شوید."

طبق این آیه اعظم سیاست اسلام، سیاست عده و سیاست عده است. یعنی همان تعداد افراد و گسترش توان و نیرو.

شرح سیاست عده

عده یا همان تعداد نفرات از سیاست مهم تشکیل جامعه‌ی اسلامی است. که غیرمسلمانان با تشویق و ترغیب مردم از راه‌های مادی و منفعت‌های دنیوی، این تعداد نفرات را فراهم می‌آورند و اما در اسلام عده جز با اخوت و برادری ایجاد نمی‌شود.

که این همان تفاوت حس تمدن‌خواهی غیر مؤمنین و حس تدبیرخواهی مؤمنین می‌باشد. و طبعاً چنین اجتماعی که ورای مسائل مادی (که در جای خود مهم و بسیار تأثیرگذار است) دور یکدیگر جمع شده‌اند، بسیار محکم‌تر و قدرتمندتر است.

سنت آوری نگاه
نهاده‌های آینده

❖ ارکان اخوت در سیاست عده

اخوت در اسلام ۴ رکن یا به تعبیر نویسنده ۴ ناموس دارد. که بدون آنها محقق نمی‌شود. و بسیار سبب آوری نگاه خواهد بود.

انس با برادر دینی، کمال خواهی برای برادر دینی، عزت خواهی برای برادر دینی و عون برادر دینی؛ از ارکان جدایی ناپذیر اخوت هستند. که هر کدام از این ارکان متکی به یک ویژگی است.

انس، متکی به یکرویی و یک‌رنگی است. کمال، متکی بر اتحاد و هماهنگی است. عزت، متکی بر تواضع و فروتنی است و عون، متکی بر بزرگی و جوانمردی است.

در واقع برادر مسلمان، کسی است که به جهت وفاق و یکرویی، با تو انس دارد. و به جهت اتحاد و یگانگی، به تکمیل جهل تو می‌پردازد. و به جهت فروتنی و تواضع‌اش تو را عزیز می‌دارد. و به جهت فتوت و بزرگی همتش، تو را مساعده می‌کند و در نکبت‌ها و در نمی‌گذارد.

❖ حقوق ۳۰ گانه ی اخوت یا برادری در اسلام

پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) می‌فرمایند: "للمسلم علی اخیه ثلاثون حقا".

ان یقضی حاجته ، یشفی مسئلته ، یطیب کلامه ، یوالی ولیه ، یدر انعامه ، یرشد ظالته ، یزُد سلامه ، یصدق اقسامه ، یجیب دعوته ، یحسن نصرته ، یصمته عطسته ، یشهد میتته ، یدیم نصیحتته ، یرعی ذمته ، یغفر ذلته ، یقبل عثرته ، یقبل معذرتته ، یستر عورتته ، یرد غیبتته ، یرحم عبرته ، یقبل هدیتته ، یکفی صلته ، یشکر نعمته ، یحفظ خلته ، یحفظ حللیته ، یعاد مرضه ، ینصره ظالما و مظلوما ، و لا یخذله ، و یحب من الخیر ما یحب لنفسه ، و یکره له ما یکره لنفسه .

برای برادر مسلمان در برابر برادرش ۳۰ حق وجود دارد؛ که یا باید اداء شود یا باید بخشیده شود. وگرنه برادری و اخوت‌شان مخدوش می‌شود.

برطرف کردن نیازش، حل مشکل‌اش، تصحیح کلامش، سرپرستی از ولی‌اش، گسترش برکت‌اش، ارشاد گمراهی‌اش، جواب سلامش، راست‌پنداشتن قسمش، اجابت دعوتش، نیکو‌پنداشتن کمک‌اش، رحمت فرستادن و اتمام عطسه‌اش، شهادت دادن بر سر مرگش، مداومت به نصیحتش، مراعات گناهش، بخشیدن کوتاهی‌اش، کم کردن لغزشش، پذیرفتن معذرتش، پوشاندن عورت و مسائل خصوصی‌اش، رد کردن غیبتش‌اش، رحم به عبرتش، پذیرفتن هدیه‌اش، به اندازه‌ی کافی دیدنش، شکر نعمت وجودش، حفظ دوستی‌اش، حفظ ناموس حللیه‌اش، عیادت مریضی‌اش، کمک به او در حال ظلم و مظلومیت (بازداشتن او از ظلم و حمایت او حین مظلومیت)، بی‌ارزش نکردن‌اش، و دوست داشتن هر آنچه از خیر برای خود دوست دارد برای او، و دوست نداشتن هر آنچه برای خود دوست ندارد برای او.